

2024-12-03

Klockan 18:00

Kommunstyrelsens rum, Stadshuset Umeå

Kallade/närvarande:

Carin Nilsson ordförande Äldrenämnden, Veronica Kerr vice ordförande Äldrenämnden, Åsa Bäckström andre vice ordförande Äldrenämnden, Anna Bergström kvalitetschef äldreomsorgen, Riitta Päivärinta Stenvall minoritetssamordnare äldreomsorgen, Klara Lundgren minoritetssamordnare Umeå kommun, Sara Bergfors enhetschef, Lovisa Isaksson enhetschef, nationella minoriteter

Ärende:	Omfattning/notering:	Ansvarig:
Välkomna och presentation	En presentation av alla deltagande genomförs.	Carin Nilsson, äldrenämnden
Minoritetslagstiftning och på gång inom området	Ny socialtjänstlag – nuvarande bestämmelser som finns i minoritetslagen förs över i samma formulering till socialtjänstlagen. Umeå Kommun är förvaltningsområde för finska, meänkieli och de samiska språken. Men kommunen bär även ansvar för alla fem nationella minoriteter. Under året har äldre minoriteter och urfolket samerna i kommunen fått delta i flera olika aktiviteter och föreläsningar som äldresamordnarna erbjuder. De allra flesta aktiviteterna finns publicerade på digitala Seniortorget.	Klara Lundgren, Riitta Päivärinta Stenvall, Anna Bergström
Återkoppling från föregående samråd	Återkoppling från samrådet 2023-12-12: <u>Traditionell samisk mat och finsk mat bör kunna tillhandahållas vid högtider vid profilenheter</u> Finsk mat har kunnat erbjudas vid högtidsdag. Behovet har varit mer kopplat till mellanmål, likt	Anna Bergström, kvalitetschef äldreomsorgen

finsk korv i samband med bastu. Det har gått att lösa. Vad gäller samisk mat är ambitionen att kunna samarbeta kring det samiska årshjulet, där en utbildning genomförts i samisk matlagning med lyckat resultat.

Invigning av enheten med samisk profil: Det blev en lyckad invigning tack vare gott samarbete mellan kommunen och minoriteterna.

Förändringar i seniorverksamhet: Frågan ställdes av äldreomsorgen vilka tankar och önskemål som fanns kring samordnare framåt samt att man skulle kontakta kvalitetschef med synpunkter. Inga synpunkter har inkommit. Frågan om äldresamordnare, har varit en fråga under hela 2024 och flera dialoger har skett med nuvarande äldresamordnare.

Önskemål om mer finskspråkig personal på enheten med finsk profil: Kompetensförsörjningen är en ständigt levande fråga inom äldreomsorgen och en utmaning. Vad gäller den finska profilenheten är det fem av sju anställda som är dubbelspråkiga.

Önskemål om fler bastubad och mer finsk kultur på enheten med finsk profil: Sara berättar att de jobbar personcentrerat utifrån vad varje boende önskar, ibland är det läsning av finska dagblad, ibland finska filmer och ibland bastu. Snittet per schemaperiod är 34h planerad bastutid.

Samråd för alla minoriteter: Tornedalingarna betonar vikten av att tornedalingar inte glöms bort i planeringarna. Det är något som kommunen gärna vill samråda om och ha fler tips på vilka aktiviteter de vill se. Riitta berättar om pågående initiativ.

Återkoppling från samrådet 2024-09-10:

Seniorboende: Önskan om att fler seniorboenden ska finnas/skapas. Carin Nilsson informerar om att

	<p>äldreomsorgen inte ansvarar för dessa. Dessa boenden drivs av kommunala och privata bolag. Bostaden – de har inga separata boenden eller köer där minoritetsspråken prioriteras.</p> <p><u>Grillning vid eldplatsen på enheten med samisk profil:</u> Önskemålet är framfört till enhetschef och planering pågår.</p>	
<p>En inblick i verksamheten</p> <p>Enheten med finsk profil</p> <p>Enheten med samisk profil</p> <p>Finska hemtjänsten</p>	<p>Äldreboende med finsk profil. Sara Bergfors, enhetschef informerar om enheten som är en av sex enheter på Ersboda. Personalgruppen består av sju ordinarie personal, fem av dem är tvåspråkiga. De som inte pratar finska kan ändå göra sig förstådda med det ordförråd de lärt sig under tiden de arbetat på enheten. Under de två senaste åren har det varit lättare att rekrytera personal med finskspråkkompetens.</p> <p>Sara pratar om vikten av personcentrerad vård och omsorg utifrån den boendes egna förutsättningar, behov och förmågor. Det finns idag 34h planerad bastutid i snitt per schemaperiod på sex veckor. Ibland tackar personer nej, och det händer ibland att det är brist på personal vilket kan göra att den planerade bastutiden ställs in. Även mat, fika, underhållning, bingo, personlig hårvård osv erbjuds. Finsktalande filmer visas, även SVT play finska samt finska veckotidningar. De har även regelbunden musikunderhållning med finsk karaoke och musiker som kommer och spelar. Enheten firar alltid finska självständighetsdagen, sverigefinnarnas dag, finska morsdag etc. Enheten eftersträvar alltid att ha en finsk prägel med färger, dukning och annat.</p> <p>En fråga som ställs är att uppfattningen är att kvinnornas bastu fungerar bra men männens del funkar sämre? Stämmer det?</p> <p>Sara svarar att hon inte känner igen den upplevelsen. bland tackar personer nej, då kan det</p>	<p>Sara Bergfors, enhetschef</p> <p>Anna Bergström, Lovisa Isaksson, enhetschef</p>

	<p>vara svårt att ge det i anslutning till ordinarie tid. Då kan det upplevas som lång tid till nästa gång. En annan fråga som ställd är om personalen på natten kan finska. Sara svarar att inte all personal kan språket. På kvällar finns det personal som pratar finska, men på nätterna finns inte alltid tillgång till det.</p> <p>En fråga om brukarundersökningen ställs, huruvida det finns det rutiner kring enkäten till alla äldre, inklusive minoriteterna. Information ges att enkäten kommer till samtliga via de boendes post, ibland tar de själva hand om posten, ibland är det anhöriga. Personal påminner om enkäten men får inte påverka enkätsvaren.</p> <p>En fråga ställs om Umeå kommun kan upphandla finsk och samisk mat, samt vem det är som bestämmer maten på boendet. Det är tekniska nämnden som äger frågan om måltidsservice. Samverkan sker mellan äldreomsorgen och måltidsservice för att hitta lösningar.</p> <p>En fråga ställs om Frivilligcentralen, om det finns samarbete? Sara svarar att det sker ibland, mestadels via promenader, samtal osv.</p> <p>Äldreboende med samisk profil. Anna Bergström berättar att boendet invigdes i mars 2024. Många i personalen är nya. Det finns sju platser och alla är belagda. Om de är samer som bor kan förvaltningen inte svara på, det kartläggs ej, men alla får erbjudande. Sex personer arbetar där, ingen pratar de samiska språken tyvärr även om det har angetts som meriterande vid anställning. Det är en utmaning med språket, men kulturkompetensen och kunskap om samiska språken är något de ser är viktigt och personalen vill lära sig om detta mer, och söker aktivt kunskap.</p>	
--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

	<p>Samiska matlagningskursen var mycket uppskattad och intressant. Första månaderna har varit och lära känna de boende, varandra som personal och boendet. De finns ett stort intresse från personalen och enheten. Det erbjuds aktiviteter varje dag utifrån personernas behov. De finns tidningar, annan läsning, spel osv. Grillplatsen är en central plats men är tyvärr inte färdigställd, men förväntas bli klar efter årsskiftet. En muurikka och ved finns inköpta för att installera.</p> <p>Lovisa Isaksson – finska hemtjänsten berättar om den finska hemtjänsten som delar lokal med Ersboda hemtjänst. Det finns tre personer som arbetar heltid måndag till fredag, dagtid, två av dessa personer är finsktalande. Finska hemtjänsten har en fin kontakt med de enskilda som har hemtjänst, de har en personlig koppling då de är få personer som arbetar. Det finns idag 14 personer som får insatser av den finska hemtjänsten och dessa är spridda över hela staden, det är som mest 3–4 mil mellan de boende.</p> <p>Hemtjänsten har tagit del av minoritetsmedlen och använder dem för att sätta guldkant på tillvaron. Till exempel äter de lunch med de äldre vid självständighetsdagen och gör andra aktiviteter tillsammans.</p> <p>En fråga ställs om det är möjligt för hemtjänsttagarna att nyttja bastun vid enheten med finsk profil? Lovisa och Sara har pratat om att kunna nyttja dessa resurser, men det är en utmaning med personalresurser från hemtjänsten. En samverkan med Frivilligcentralen kan vara möjlig och undersöks.</p>	
<p>Rekrytering av minoritetssamordnare för seniorverksamhet</p>	<p>En fråga som varit uppe i flera omgångar och som också diskuterades vid förra samrådet i december 2023 är frågan om minoritetssamordnare för</p>	<p>Anna Bergström</p>

	<p>seniorverksamheten. Äldreomsorgsförvaltningen har försökt med olika lösningar under året, bland annat att ställa frågan till hela verksamheten, om det skulle finnas någon som är intresserad av att kombinera tjänst, dock inget intresse. Kvalitetschef har ställt frågan till nuvarande minoritetssamordnare om det finns några inspel eller idéer, men inga lösningar har hittats. I en kommun med heltidskrav är det svårt med små tjänstgöringsgrader, både från arbetsgivarhåll men även från medarbetarperspektivet. Därför är nuvarande lösningsförslag att anställa <u>en</u> samordnare för samtliga minoriteter. Kommunen har mottagit skrivningen från Sahkkie och äldregruppen och besvarat den. Utifrån tidigare försök att hitta andra lösningar, presenterar Anna att de tänker att det kan vara fördelaktigt med en funktion, om de hittar rätt person. Någon som har örat mot marken och som kan anpassa arbetet för varje minoritet. Att personen har en vilja och nyfikenhet att hitta rätt.</p> <p>Frågor ställs gällande rekryteringsprocessen, vilka krav som finns, hur det blir med språkkompetens och hur annonsen ser ut.</p> <p>Det är en heltid 100% och Susanna Stenlund, myndighetschef ansvarar för processen. Annonsen finns upprättad men är inte publicerad än. Personlig lämplighet är väldigt viktigt i rollen, och språkkompetens meriterande. Men det är en utmaning med språket, det ses inte minst gällande personal på enheten med samisk profil, rekryteringsläget verkar något bättre vad gäller finska språket.</p> <p>Kommentarer från minoriteterna är hur en samordnare ska kunna finnas till för alla, samt att ha relevant kompetensen för alla? Finns den</p>	
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

	<p>personen? Flera representanter från minoriteterna uttrycker att de är rädda att denna lösning inte är bra, både vad gäller rättvisa/jämvikt mellan minoriteterna men även arbetsmiljö för funktionen. Synpunkterna noteras. Anna framför vikten av samarbetat med minoritetsgrupperna som helt avgörande för en sådan roll (minoritetssamordnare). Och planeringen är viktig för att få det att fungera.</p> <p>Anna lyfter också att rollen inte ska vara en stabsperson, det måste vara någon som arbetar operativt och i tätt samarbete med minoriteterna.</p> <p>Andre vice ordförande lyfter frågan om vad minoriteterna skulle vilja göra för dessa medel som nu kommer läggas på denna samordnare? Dialog förs och Anna tillägger att kommunen är ansvarig och får statsbidraget, det betyder att det ska komma minoriteterna till gagn, inte uteslutande föreningarna. Det är en komplicerad fråga men kommunen behöver ta ansvar att det blir kvalitet i utförandet av uppdraget.</p> <p>Det finns inget förslag på annons att samråda om, det är en brist som framförs. Enligt 5 paragrafen i minoritetslagen borde det vara en fråga som ska samordnas. Minoriteterna vill få yttra sig om annons och tjänstebeskrivning. Anna tar med sig frågan och återkommer på det nya året.</p>	
Dialog	<p>Frågan om samisk mat lyfts och om detta kommer att införas på äldreboenden.</p> <p>Anna svarar att målet är att införa vissa delar av det samiska årshjulet på den samisk profilenheten. Det är en dialog som förs med måltidsservice. Det kan vara något som på sikt som kan breddas.</p>	Anna Bergström

	<p>En fråga ställs om det är möjligt att skapa ett samiskt matråd?</p> <p>Anna tar med sig frågan och ska samråda med måltidsservice.</p>	
Övriga frågor	<p>Hur ser biståndsansökan ut för Umeå Kommun? Vad står det om förvaltningsområde i frågan när en ansöker?</p> <p>Äldreomsorgen tar med sig frågan och återkopplar vid nästa samråd.</p> <p>Hur är det med tillgången till tolkar? Används det i äldreomsorgen?</p> <p>Det finns en viss tolkverksamhet och om den enskilda begär ska tolkverksamhet bokas.</p> <p>Äldreomsorgen ser över hur det ser ut för minoritetsspråk och återkommer vid nästa samråd.</p>	

Kallat/noterat av:

Sammanställande, Äldrenämnden via kvalitetschef Anna Bergström, sekreterare minoritetssamordnare Klara Lundgren